

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

De Sanctorum Festiuitatibus Anni totius, & aliis solemnitatibus - Opvs
Novvum, Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue] Scriptoribus
plenißimum, cum occurentium fidei controuersiam tractatione Editio
Qvinta. Nvnc Demvm Integre Svppletæ, Concionibvs Per Octauam Vener.
Sacramenti ...

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1629

Concio Septima Infra Octavam Ven. Sacramenti. Septimvm Mirabile. De
admirabili præparatione ad Sacramentum hoc necessaria.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56262](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56262)

tionem vocans, immortalitatem illi referuans, passiones edomans, appetitus refrenans, & vires illi ac robur conferens, in anima vero hos: gratiam amplifica, peccata illi condona, pietatem in illa succende, & spiritualibus virtutum reliquiis illam locupleta, & post confectum vite huius curriculum gloriam illi in celo confer immortalam, ad quam nos Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus perducant. Amen.

CONCIO SEPTIMA.

INFR OCTAVAM
VEN. SACRAMENTI.

SEPTIMUM MIRABILE.

De admirabili preparatione ad Sacramentum hoc necessaria.

Partitio.

1. De honore mensæ Eucharisticae.
2. Sub una specie totum dari Sacramentum.
3. Preparatio communicatio necessaria.
4. Expiatio se & expiatio quæ necessaria.
5. De indigne sumantibus Eucharistiam.
6. Pars Epilogus.

Memoriam fecit mirabilia suorum misericors, & miserator Dominus, etiam de die timentibus se. Plal. 110.

FIGVRA.

1. Reg. 6.

PHILISTHÆI idolorum cultu infames, & veri Dei ignari, quod arcam testamenti magna temeritate, imprudenterque in ara idoli collocassent, insignes temeritatis pœnas dederunt, quodque tam sanctas reliquias profanassent, & tam vili pendissent, inaudita, infamique castigatione à Deo puniti fuere: ita peccatores profani & imprudentes, qui Eucharistia sacramentum

in animæ suæ ara constitunt, in quo idolum peccati adoratur & colitur, in discrimine versantur, ne grauissime à Deo puniantur, & coelestis indignationis, iracundiaque flagella experiantur. Est quin etiam læsa maiestatis diuinæ crimen, idque in summo gradu: vix igitur illi, qui illius se reum statuit, quemadmodum è contra summum bonum est, & totalis animæ salus, digne illud recipere, & preparationem debitam, conuenientemque afferre. De hac hodierna die loqui decreui, quod vt etiam digne fiat, sanctissimi Pneumatis gratiam, auxiliumque inuocemus, Deiparæque intercessionem interponamus oportet: quare magna animi dimissione, mente in celo, genibus in terra constitutis dicamus.

AVE MARIA.

David rex magnus, & non minor Propheta, exaggerans quot Deo nominibus deuinctus esset, inter cetera hoc vel maximum & potissimum posuit, quod scilicet Deus nutritium agens mensam illi crearet, quæ solatio illi & refugio in omnibus aduersitatibus calamitatibusque foret, *Parasti, inquit, in conspectu meo mensam aduersus omnes* Psal. 22. *qui tribu' ant animam meam* Perinde ac si diceret, Teneor haud dubie Deus meus, multisque nominibus deuinctus sum ad immortales & æternas tibi gratias agendas, quod cum tibi mundi me puluere eduxisse non sufficeret, & è pastore ouium totius Israelis Principem constituisse, superbe me quoque & regis pacem enutrireque volueris, à mensa me brucorum ad Angelicam transferendo: de mensa communionis, deque sacramento Eucharistico loquebatur, ad quod homo cum inuitatur, maiorem hoc in mundo gloriam honoremque optare non posset.

Esther reginarum omnium formosissima, cum ad conuiuium quod parauerat, cuique Persarum potētissimus Monarcha interfuturus erat, Amanum purpuratum, ceteris exclusis, vocasset, tanti Aman beneficium hoc fecit, vt gloriabundus apud suos hoc se nomine iactaret, *Regina Esther nullum alium voca-*

uit

Esther. 5. *Esther e-* *pulum epu-* *lo Eucharis-* *tico colla-* *tum.*
 uit ad conuiuium cum rege prater me Honor, quem homo ad hoc sacramentum, quod regis celestis conuiuium est, & in quo Deus ipse presens adest, admittitur recipit, longe maior est & excellentior, maioremque gloriandi offerendique se homo ratione habet, quam Persa ille purpuratus. Quid enim regine conuiuium est cum Dei collatum? quid creaturatum mensa, si cum creatoris comparetur? nulla inter utramque similitudo, porportio nulla.

2 Reg. 9.
 Daud rex omnibus aduersariorum motibus compositis, cum regno quiete pacificeque frueretur, atque priores a Saule acceptas iniurias obliuionis amnestiaque tumulo obruisset; Mephibosetho Saulis nepoti, & Ionathae filio honorem hunc contulit, quod quotidianum illum conuiuium mensae suae constituerit, *Facie. i. faciam tecum misericordiam propter Ionatham patrem tuum, & tu comedes panem in mensa mea semper* Quod beneficium tanti ille fecit, ut genibus in terra prostratis, illiusque maiestatem adorans, tanto se honore indignum iudicaret, quamuis alioquin regio Ite mate prognatus esset, *Qui adorans ait, quis ego sum seruus tuus, quia respexisti super canem mortuum?* Quanto potiori iure humilitatem hanc dimissionemque homo usurpet, imo & maiorem, ubi se a rege & Deo suo mensae adiuuari videt, & proprio illius pasci corpore? parne aliquis huic honor haberi potest? an non creatura tam vilis, ut est homo, ipsum creatorem in se recipiens, se ad inuicem usque terrae centrum deiiciat, indignam iudicet, & infinitis se Deo suo nominibus obstrictam agnoscat?

Psal. 147.
 Spiritus Sanctus per Prophetarum os loquens olim Ierolymae & Sion denuntiari mandauit, ut Deo gratias immortales ageret, quod pingui frumento eiusque medulla ebullirentur, *Lauda Ierusalem Dominum, lauda Deum tuum Sion, quoniam confortauit seras portarum tuarum, benedixit filijs tuis in te, qui posuit fines tuos pacem, & adipe frumenti satiati te, &c.* Iisdem hodie verbis utri volo, & hominem parodice Psalmistae verbis affari, *Lauda homo Dominum, lauda Deum tuum homo, quoniam confortauit fragilitatem ille nostram confortat, &*

benedictionem nobis suam elargitur, atque in anima pacem stabilit, & imprimis, quod adipe frumenti nos pascat; de quo in Euangelio dicitur, *Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet.* Frumentum inquam, e quo egregius ille vitae panis constat, qui in Eucharistia sumitur.

Felicitatem suam exaggerans Psalmographus, & suam sortem depradicans, gloriatur imprimis, quod Deus illum pascere dignatus sit, ac velut ouiculam in laetam luxuriantemque pascuam deduxerit, in qua nihil omnino deest, *Dominus regit me, & nihil mihi deerit, Psal. 22.* in loco pascuae ibi me collocauit, quo loco pro verbo regit Hebraei fontes legunt *robhi*, textus vero Graecus significat proprie *pascu*: quasi diceret Psalmes, *Quam bonum benignumque nactus sum Dominum, utpote qui me pastoris instar enutriet, inque pascua me collocarit, in quibus nihil omnino mihi toto vitae tempore deesse possit.* Per fertilem laetamque hanc pascuam Eucharistiam intelligit, ut etiam doctissimus Cardinalis intelligit Bellarminus. Equidem haec omnia proposito adaptans dico hominem bonitatem Dei magis etiam admirari, & sortis suae magnitudinem pluris facere debere, & honorem, quem recipit, agnoscere, quod illius pascatur manu, Angelica reficiatur mensa, & sacramentum hoc in pascuam nactus sit, in quo omnis abundat gratia, nihilque animae deesse potest.

Et sane quicumque honorem hunc non agnoscit, & gratias largitori Dei non agit, ingratitude notam incurrit, qui que nullum rerum etiam sensibus maxime expositarum sensum habet, non hominem se, sed brutum & iumentum ostendit De quo vere illud Psalmistae dici potest, quod in protoplasto olim deplorauit: *Homo cum in honore esset, & ad mensam Eucharisticam inuitatus, quo nullus amplior digniorque haberi creatura potest, non intellexit, comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis, quod non agnouerit, qualis haec esset gloria, & ad illam, vel ut animal brutum accesserit.*

Deplorandum hoc est, & diligenter circum-

cumspiciendum, nam qui indigne ad eandem accesserit, graui dignus est supplicio, Deumque diuersimode ad iracundiam prouocat; testis sit, qui apud Matthæum non indutus veste nuptiali objurgantem exprobrantemque Patremfamilias audiuit: *Amice quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem?* si impudens hic & effrons tam seuerè castigari meruit, quod laceris indutus ad nuptias se ingesserit; quid de illis expectandum, qui ad magnas Eucharistię nuptias & epulum veste nuptiali, id est, gratia destituti accedere præsumunt, sed lacinosi, scrutosi, laceri, vitijs inordinatisque passionibus in varia distracti? an non credendum illos punitionem promereri, & Dominum, in quem iniuria admissa, seuerè eandem castigaturum.

Dan. 1.

Nabuchodonosor Babyloniorum Rex omnes pueros, qui in obsequium regium adaptandi essent, decoros forma seligi voluit, & omnigena scientia excultos, quibus nulla inesset macula aut nœuus: *Pueri in quibus nulla esset macula, decoros forma, & eruditos omni sapientia, & qui possent stare in palatio regis, &c.* Si rex hic nihil inquinatum aut aliqua macula deforme coram oculis suis pati voluit, quanto potiori jure cœlorum ille Monarcha desideret, vt quotquot coram sua maiestate, quæ in hoc sacramento delitescit, comparere voluerint, vt cum illo bibant & comedant, in omni perfectionum & virtutum genere completi perfectiq; sint, ac nullam in anima immundiciem peccatumq; præferant?

Esth. 2.

Puellæ Persicæ, quas in Assueri regis conspectu venire oportebat, anno integro in regio conclauu asservabantur, atq; interea temporis in venustate adaugenda comparandaque totæ occupabantur; lex enim mensibus oleo myrrhino alijsque se vnguentis inungebant, & deinde sex alijs pigmentis & aromatibus variis ad colorem conciliandum utebantur. Si tanta puellis his gentilibus præparatio necessaria erat, ne forte minus compræ regiâ maiestatem offenderent; maior profecto Christianorum animabus, quæ coram cœlorum terræq; rege comparere debent, est necessaria, ne tantam maiestatem offendant, nec enim vnum duntaxat annum, sed decem, imo

& viginti impendere eas par esset, vt interea ad tantum sacramentum digne recipiendum se præparent, nihilq; defuit, quod ad præparationem hanc aliquo modo spectare videretur.

Et sane mirabilis quædam dispositio huc adferenda, quod qui recipitur, cibus etiam admirabilis sit. Ita hoc testatur Psalmista dicens, *Memoriam fecit mirabilia suorum misericors, & miseratur Dominus escam dedit timentibus se.* Quare quidquid hic dicturus sum, bifariam diuidam, primo præparationem, quæ ad digne sacramentum hoc recipiendum necessaria est, exponam deinde quantum discrimen adeant, qui indiscrete, temere, ac sine vili reuerentia ad ipsum accedunt.

Principio itaque antequam penitus materiam hanc penetrem, nonnihil in limine subsistendum, & difficultas quædam, quæ hic incidere solet, dissoluenda; num scilicet liceat incidere solet, dissoluenda; num scilicet liceat expediatq; sub vtraque specie communicare, vel satis sit laicis sub vnica sacramentum recipere? Lutherus lib. de Captiu Babylonica summa opum vi sacre Scripturæ testimonijs conatur ostendere, jure diuino sacerdotes ad duas species laicis, si petierint, dandas cogi constringique posse: secularibus tamen licitum & arbitrium esse vel nõ nisi vnicam, vel duas, vel etiam, si lubuerit, neutram sumere. Eiusdem opinionis est Brentius in Apologia pro confessione VVitembergenſi, ite Philippus Melancthon in Apologia pro confessione Augustana, Martinus quoque Kemnitius in secunda Concilij Tridentini examinis parte.

Omne Nouantium horum sectatorumq; fundamentum verbis illis Euangelij innititur, *Nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis.* Et illis Matthæi, *Omnès bibite ex eo, quo loco omnes ad sumptionem Calicis inuitantur.* Ad hæc Eucharistia conuiuium spirituale est; atqui in conuiuium non cibus modo, sed potus necessarius est, atq; ideo laici non digne pleneq; accepti viderentur, si Calice priuarentur, magnaq; illis & non contemnenda irrogaretur iniuria.

Omnis controuersię huius vis & nodus in eo consistit, Christus

eo con-

integer sub eo consistit, num scilicet integer sub vtraque vnaquaque specie singillatim Christus contineatur; si enim contineatur, frustra sibi injuriam irrogari conquireretur populus, & laici incassum sibi Calicem injuste auferri blaterant, cum sub vnica specie tantum recipiant, quantum sub duabus simul essent recepturi. Quod facillime probari potest, & luce meridiana clarius ostendi primo è Ioanne, vbi Christus ait, *Qui manducat me, vivet propter me*, atqui Christus, nō manducatur, nisi sub specie panis; ergo in specie panis non modo corpus ipsum continetur, sed integer etiam Christus. Secundo Apostolus ad Romanos hoc modo est locutus, *Christus resurgens ex mortuis iam non moritur*. Atqui si corpus eius dari sine sanguine poterat, ac proinde sine anima ac vita mortuum illud foret; credendum igitur, in singulis illum speciebus integrum, & viventem cum corpore, anima & sanguine contineri.

Ioan. 6.
Rom. 6.
In figuris id ipsum probabo: in Manna & panib. propositionis nullus de potu erat sermo, certissimum tamen est, veros illa typos & figuras Eucharistia fuisse. Adhuc in sacrificiorum participatione caro duntaxat comede-
Exod. 15.
Exod. 15.
batur, sanguis vero Deo offerebatur. Quin etiam in celebri illo conuiuio, in quo quinq; hominum millia quinq; panibus hordeaceis refecti fuere, & duodecim cophini reliquijs repleti, de potu & Calice nulla mentio; nec item in prandio Æmatus, in quo Dominus agnitus fuit in fractione panis; nec in illo Acto-
Luc. 14.
Act. 2.
rum loco, *Erant autem perseverantes in doctrina Apostolorum, & communi fractione panis,* &c.

Præterea erant Christiani nonnulli Hierosolymis, qui permisso Apostolorum legales & Mosaicæ ceremonias observabāt, quales erant Nazaræi, qui caput non radebant, & toto vitæ tempore vinum non gustabant; è quo efficere volo, & certo certius etiam constat sub specie vini illos sacramentum non recepisse, ita namq; vorum transgressi fuissent. Quare concludendum, laicos immerito con-
Soli sacer-
dotes sub
vtraq; spe-
cie commu-
nicare pos-
sunt.
sunt, si sub vnica duntaxat communicare illis sit licitum, cum non minus sub vna, quam sub duabus corpus & sanguis Iesu Christi contineatur; solisque sacerdotibus competere ac

fas esse, sub duplici cōmunicare specie. Quod Eucharistia mysterium vt percipiatur, sciendum Eucharistiam sumi posse tum vt sacramentum; & vt simul & sale à laicis sub vna tantum specie recipi; tum sacrificium. etiam vt sacrificium, atque hoc modo à sacerdotibus velut sacrificij, crucis & passionis, in quo sanguis à corpore discretus fuit, quod ambæ species etiam denotant, commemoratio, recipitur.

Hoc itaque cum fixum jam definitumque sit, ad præparationem illam transcendendo, quam magnam esse oportere censeo, cum qui recipitur adeo potens sit & magnus. In huius rei signum vetuit sibi Deus aut victimas in lege veteri à quoquam maculam habente offerri: decretum ad manum habeo, *Omnis qui habuerit maculam de semine Aaron sacerdotis, non accedet offerre hostias Domine, nec panes Deo suo*, Discimus hinc, quis aliquando honor, eoque Is peccat reuerentia aut cultus sancto huic sacramento mortaliter, esset exhibendus; in ipso enim datur nobis pa-
Leu. 21.
qui indigne nis ille Angelorum, atq; is ipse, qui velut vi-
Psal. 68.
sacramentū ctimam se olim in cruce obtulit immolandū: hoc recipit. quare quicumque accedere voluerit, omnis peccati expers sit oportet & macula, mortali quippe se scelere astringeret, damnationemque sibi suam acciperet ac mortem. Quod jã olim prædixit Påltes, non quidem imprecando, sed malum eorum prælagiendo, *Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, &c.* Quasi diceret; Sancta hæc communionis mēta mors est ac virus ijs, qui irreuerenter, ac sine vlllo honore exhibitio ad eandem accedunt.

David Dei sui amantissimus & pietate eximius priusquam spiritum rectum à Deo peteret (*spiritum rectum innova in visceribus meis*) peccata sibi sua remitti aboleriq; postulavit, *Et omnes iniquitates meas dele*: darique sibi cor mundum & immaculatam, *Cor mundum crea in me Deus*. Caterum in hoc sacramento & Eucharistia mensæ Dei nobis Spiritus datur, & ipse Deus incarnatus; quare priusquam ille recipiatur, diligens præparatio præmittenda; peccatorum remissio postulanda; & cor ab omni inquinamento & fordibus expurgandum, nihil vt in eo reperiat, quod conscientiam arguat, & scrupulum moveat.

Man-

Exod. 16.

Manna cibus ille cœlicus, quique omnes in admirationem rapiebat, nō prius populo datus est, quam captiuitate egressus esset, & farine Egypto allata defecissent. Manna verus sacramenti huius typus erat, dicereque volebat mysterium, non ante cœlitus id nobis dandum, aut prius nos ipsam desiderare debere, quam seruitute captiuitateque; peccati egressi simus, nullusque odij, prauis appetitus, qui sunt farine & fermentum huius mundi, fomes apud nos reperitur.

Gen. 31.

Iacob Patriarcha Deo suo offerre sacrificium dum vellet, omneque prius familiam cōuocauit, seruisque præcepit, Deos alienos vt abijcerent, mundarentur, ac vestimenta mutarent. Dij alieni hominis ambitio sunt, auaritia & mundi amor; sordes & immunditiæ ipsa peccata; vestes vero, prauæ cōsuetudines ac mores. Qui cum ad sacramentum hoc accedere, ibique Deo cor suum in sacrificium offerre voluerit, omnes animæ facultates colligat, & ad se reflectat, peccati idola abijciat, virtutum honestatem induat, & veteres malitiæ nequitiaque; vestes commutat.

Exod. 30.

Sacerdotes Mosaiici priusquam ad immolandum victimas ad altare accederent, manus pedesque ablui prius oportebat. *Lauabunt*, ait lex, *Aaron & filij eius pedes ac manus, quando accessuri sunt ad altare.* Venerabilis Beda hanc figuram adaptans, ait sacerdotes, simul & omnem Christianorum cœtum id imitari debere; & tanto maiori cum ratione, quanto sacramentum Eucharisticum altari dignius; cumque illi lauarent manus & pedes, denotabant, cogitationes & opera nobis esse emundanda & purificanda. *Ille d quoque, inquit, hic præcipitur, vt qui sacramenta Domini participant, actus suos & cogitationes prius discendant.*

Orat. i. de resurrectione Christi.

S. Gregorius Nyssenus egregiam dationem, cur agnus Paschalis ipsa decima quarta luna comedi deberet, nō pridie, nec postridie; quod, inquit, illa die nullæ sint per vniuersum terrarum orbē diu noctuque tenebræ; interdiu quidem, quod tunc sol fulgeat; noctu vero, quod sole occidente, priusquam tenebræ ingruant, & omnia furuo amictu conuestiant, luna surgere quamprimum incipiat, & per integram noctem suū lumen effundat,

donec quotidiana illa fax, sol, iterum ab Antipodibus reuertatur. Quod designat eos, qui agnum illum diuinum manducare debent, de tenebris participare, aut vllam in animo peccati obscuritatem præferre non debere. nam, vt bene ad Corinthios docet Apostolus, *Quæ conuinctio lucis ad tenebras?*

Herodorus tradit Scythas solenne quotannis instruere epulum consueuisse, ad quod nullus admittebatur, nisi aliquem prius hostium in bello occidisset; qui vero nullum interfecisset comperiebatur, summa cum ignominia contumeliæque; tam honesto conuentu & conuiuio pellebatur.

Quam egregie hoc materiæ compositæ quadrat! In Ecclesia Deus quotidie magnum illud Eucharistiæ epulum adornat, nemini vero accedere fas est, nisi prius in vitæ huius conflictu peccatum, carnem, mundum, qui iurati hominum inimici, profligari aut subegerit.

Cornelius Tacitus illiusque magnus commentator Lipsius apud vereres Germanos hanc consuetudinem fuisse aiunt, quod principibus, qui regni se hæredes dicebant, apud patrem in mensa non prius fas esset accumbere, quam iuuentute transacta, & omni ineptia lasciuiaque; explosa veros se nobiles ostenderent & viros compositos. E laudabili Gentilium hac cōsuetudine inferre licet, indignos illos esse sanctæ huic mensæ cum Deo rege suo & patre cœlesti accumbere, qui non omnigena virtutum armatura, velut equites spirituales communiti sint, & omnes vitæ huius vanitates ineptiaque; prius transferint euenerintque: tanti scilicet dignitas hæc facienda.

Vt in hoc de cōuiujs sermone pergamus, in Vita Theorica refert Philo libro de vita Theorica, Iudæos Iudæorum olim in magnificis solennibus; epulis albas induere togas consueuisse, etiam cum nuptijs interessent; atque ideo fortasse factum, vt qui apud Matthæum vestem nuptialem non haberet, magna cum infamia eiectus sit & exterminatus, audieritque; *Amice, quomodo huc intras, si non habens vestem nuptialem?* si Iudæi hæc vulgo in communibus epulis consuetudinem obseruabant, vt hoc schemate induti nitidiores, elegantiores, politioresque viderentur,

2. Cor. 6. Lib. 4. Scytharum mos in conuiujs.

Li de morib. German.

In Vita Theorica mos in conuiujs.

Matth. 22.

rentur, an non Christianis id ipsum in epulo Eucharistico facere potius incumbit, epulo inquam, cui nullum vinquam par exstitit: an non albis indutos illos par est accedere, putos inquam, & vitæ innocentia conspicuos; cum candor & albedo sanctitatis innocentiaque color sit & symbolum: ille vero an non eiici, arcerique eodem dignus, qui aliter accedit & pullis indutus?

Huic consuetudini coincidit & Romanorum, qui etiam in alba accumbent; atque idcirco Varinijum quendam carpit Cicero, quod ad conuiuium pulla indutus, & attratus venerit; audiamus loquentem, *Atque illud etiam scire cupio, quo consilio, aut qua mente feceris, ut in epulo C. Arcii familiaris mei cum toga pulla accumberes? quia Siquam conauit atratus: sane si gentili huic Oratori adeo nouum & insolens visum pullatum accumbere; quanto Christianum indecentius ac turpius ad Sacramenti huius epulum atra peccati veste indurum accedere? Intolerabile hoc est, & cælum & terram in admirationem rapit: omnis hic nigredo exulet necesse est, solus autem virtutum candor requiritur; atque huc forsitan Sapiens respexit, cum ait, *Omnitempore sint vestimenta sua candida, &c.**

Epist. ad Attic.

Ecles. 9.

Cerere sacerdotes albis induti.

Tertullianus libro de pallio prodidit sacrificulos veterum, qui Bellonæ & Marti immolarent, nigris semper vestibus vsos fuisse, Saturni vero Mystas puniceis; at Cereris, quæ frumentum & panes inuenisset, albis. Equidem hoc proposito meo adaptans dico, Saturnum figuram mundi gerere, eosque, qui illi vitam obtulerint, purpura semper, quæ ambitionis symbolum, amictos esse; Bellonæ vero carnis, quæ semper nobis bellum mouet, quam qui fouent & consecretantur, pullas atrasque togas, quæ ferale mortis sunt symbolum, præferre; at qui Dei sunt, eique ex animo rotaque mentis cõrentione obsequuntur, ei inquam, qui inventor & auctor panis illius cœlestis, & cui Cerealis non est comparandus, alba indui & niuea oportere, quæ innocentia puritatisque symbolum. Paucis ut complectar, dicendum, eos, qui ad sacramentum hoc accedere præsumunt, nihil habere immundi inquinatiq; sed insignem tum animi tum corporis nitorem elegantiaq; præferre debere.

Bessai tom. 3. de Sanctis.

Idem quoque Tertullianus libro de resurrectione carnis, docet seruos olim semper pullatos attratosque incedere consueuisse, & numquam herili mensæ accumbere potuisse; at quando libertatis pileum accipiebant & emancipabantur, albis indui solitos, ac dominorum mensa dignos cenferi, *Atqui vestis alba nitore & aurei annuli honore ac patrum nomine ac tribu mensæque honorantur*: peccatores vera sunt mancipia, semper nigris pullisque induti, quod mortis peccatiq; symbolum, atque ideo sancta hac mensa arcetur; at cū digne accedunt, & eodem, quo per sanctam confessionem in veram libertatem restituntur, die albis induuntur, Dei nomine honorantur, (*Ego dixi, Di estis*) illius familiae alleguntur, & sanctæ & augustæ huius mensæ participes fiunt. Beati igitur ac vere beati, qui cum præparatione & dispositione necessaria ad ipsum accedunt.

Manna priusquam cœlo descenderet, subtilis quidam ros præmittebatur, qua velut præuia aspe rigine terra purgabatur, emundabaturque ad pretiosum illum cibum recipiendum. E quo colligere licet, qua puritate, & animi munditia ad hoc sit sacramentum, cuius manna non nisi figura erat ac typus, accedendum, quantaque dispositio Eucharistiæ receptionem debeat præcedere.

IV.

Exod. 16.

Num. 11.

Deinde manna iuxta castra, tentoria, & habitacula, in quibus hominum iumentorumque sordes erant, non descendebat, quod augurium ac præsagium erat, sacramentum hoc, cuius alterum symbolum, in corde sordibus inquinato, & peccatis subdito collocari non debere, & eodem animam immunam indignam esse.

Non cadent manna in loca imunda.

Deus cum Hebræis aues & volatilia in cibum mittere decreuisset, pridie illos præmonuit, ut sanctificarentur, seseque ad huiusmodi cibum recipiendum digne disponerent; *Dicit Dominus, sanctifici animi, cras comedetis carnes*. Si ad coturnices & volucres quasdam vulgares comedendas sanctificationem prærequisiuit Dominus, maiori profecto cum ratione eandem ad carnem Iesu Christi in sacramento hoc sumendam requireret? quænam, Deus bone! huc munditia afferenda, quænam hic sanctitas necessaria?

Num. 11.

Qq

Ioseph

Gen. 43.

Ioseph Patriarcha priusquam cum fratribus conuiuio accumberet, vberim fleuit, quo tacite edocemus, priusquam ad sanctam hanc mensam accedamus, in qua magnum & diuinum hoc epulum nobis parat Deus, peccata deploranda, à Deo veniam petendam, animum sancta quadam poenitentia disponendum & preparandum, oculos denique lachrymis humectandos. Idem fecisse Dauidem comperio, dum diceret, *Potum meum cum fleru miscebam. & Iob ante illum, Antiquam comedi suspirio.*

Psal. 101.
Iob 3.

In ignem quamdam historiam, quæ huc facit, in libro iudicum legere est; senex quidam Iebuseus Leuitam in domum perduxit, sed priusquam conuiuio illum exciperet, pedes illum lauare voluit, *Ac postquam lauerunt pedes suos, recepit eos in conuiuium.* Quod senex ille conuiuias suos ante epulum vulgare facere voluit, id Christus à tuis etiam exigit in epulo Eucharistico, vultque omnes, priusquam accedant, pedes, id est, cogitationes animi ablueri, nihil vt immundum in eoreperiatur.

Leuit. 1.

In Leuitico præcepit olim Deus, vt animalis sibi in sacrificio immolandi pedes & intestina prius aqua abluerentur; *Intestina vero & pedes lauabunt aqua.* figura illud erat veritatis, quam nos habemus, quæq; denotare volebat, Christianum, qui sancte ad mensam hanc accedere voluerit, cor animû, cogitationes, & quidquid later intrinsecus, aqua poenitentia ablueri debere: Ita me hoc dicere suadet Ieremias, *Laua à malitia cor tuum.*

Ierem. 4.

Illi ab agni Paschalis esu arcebantur: in lege Mosâica, qui Abraham Patriarchæ posterum non essent, aut in eius saltem religionem non concessissent. Ita quoque Euangelica lex illos corpus Christi, qui verus agnus Paschalis comedere prohibet, qui Dei filio per fidem & honestam vitæ conuersationem coniuncti non fuerint; è quorum numero peccatores sunt, qui propter peccata à capite hoc separati; si vero ipsa accesserit hæresis, penitus ab Ecclesia sequestrati sunt. Ac de illis intelligendum illud, *Non est bonum sumere panem filiorum, & dare canibus.* Item hoc, *Nolite sanctum dare canibus.* Per panem hunc filiorum & san-

Matth. 15.
Matth. 7.

ctum Eucharistia; per canes vero peccatores denotantur quibus illam dari nefas. Qui vero hoc in statu accedunt, magnam sibi damnationem accersunt, Deumque offendunt quam maxime, quod latius iam exponam, velut alterum concionis caput.

Docet Leuiticus, Nadab & Abiu, magni Aaronis filios, quod ignem aliorum & nouum, quemque Deus non præcepisset, usurpassent, dignas temeritatis poenas dedisse, & vindicem Dei manum cõfestim sensisse, nam *eg esset ignis à Domino deuorauit eos.*

Leuit. 10.

Illi vero alienum coram Deo ignem offerunt, qui in anima, dum Eucharistiam recipiunt, in qua Deus præsens est, mundi & concupiscentia amorem foueat, qui ignes gnus, alieni & à Deo vetiti sunt. Qui vero eisdem in anima accendunt & æstare volunt, diuinam maiestatem offendunt, & grauius à Deo castigari merentur.

Mundia-

mor alie-

nus est i-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

Dicebat Moysi Deus cum legem ferret, vt omne à monte animal amoueret, nam quodcumque accederet, periturum & lapidibus obruendum. Sacramentum hoc alius quidam mons est, in quo Deus ipse animalibus legem fert, variaque edit mirabilia, *mons coagulatus, mons pinguis, mons Dei;* peccator vero animal, quare quicumque vt brutum ad ipsum accedit, mortem & damnationem æternam meretur. Ita id censuit Apostolus, *iudicium sibi manducat & bibit, &c.*

Exod. 19.

Psal. 67.

1. Reg. 21.

Achimelech Sacerdos hoc in figura obseruans panes sanctos Dauidis focis non prius vescendos dare voluit, quam intellexisset, quo in statu conscientia illorum sita esset, didicissetque illos ab omni immunditia liberos, sciebat nimirum magnus ille vir mortem illos & animæ interitum manducatorum fuisse, si inquinati ad eisdem comedendos accessissent. Idem omnino de sancto hoc sacrificio dicimus, in quo verus ille panis est, quem alii non nisi in figura designabant, quem recipere nullus debet, nisi ab omni sit mundus immunditia, animamque puram ac nitidam habeat.

Quam grauius vero acriterque punit illos Pater æternus, qui dilecti filii sui carnem indigne manducarunt! Quod Apostolus dilucide satis exposuit, verbisque apertis, cum ait,

V.

2. Cor. 11.

ait,

Jerem. 51.

ait, *Reus erit corporis & sanguinis Domini.* Scri-
ptum in Ieremia legimus, *Caro mea super Ba-
bylonem, dicit habitatio Sion, & sanguis meus su-
per habitatores Chaldaee, dicit Ierusalem.* Verba
hæc obscura sunt, sed sensus lucidus, ac dice-
re vult, Populus hic grauissime punietur,
quod dilectis meis mortem intulerint, eo-
rumque sanguinem effuderint, nam coram Deo
carnem & sanguinem, quem magna feritate
mihi abstulerunt, offeram, mea que oblatio
expostulatioque vindictam deposcet. Si Sion
& Ierusalem ob inimicorum suorum crude-
litate in ciues suos exercitam tam merito
expostulare poterint; an non Pater æternus
de iis conqueretur, qui filii sui carnem & san-
guinem, in peccati statu illa recipientes, tam
indignis modis habent? an non credendum
seuere in illos animaduersurum, & ultionem
delictis dignam exerciturum?

Iud. 19.

Horrendum est ac terribile, quod in libro
Iudicum legimus, quod huc referri non ine-
pte queat: Gabaonitæ cum singulari quadam
immanitate Leuitæ uxorem iugulassent, ma-
ritus indignatus ut qui maxime mortuum
corpus in duodecim partes discidit, & singu-
lis Israelis tribubus partem misit, ut suum
vnaquæque fructum haberet, viderentque
quam salaces simul & crudeles Gabaonitæ
forent. Ita vero ferale hoc spectaculum omnes
Hebræorum familias animauit, ut vindica-
turas se facinus hoc immane vnanimi con-
sensu iurarent; quare collectæ vndecim tri-
bus Beniaminicas, quæ sola Gabeonitas
ruebatur, ad interfectionem propemodum
deleuerunt. Dicite Christiani, si vnus mulier-
culæ corpus membratim dissectum & tam
indignis habitum modis Israelitas ad ultio-
nem sumendam excitauit, equod supplicium,
æquam castigationem ac pœnam peccator
expectet oportet, cum magnus ille Pater
cœlestis filii sui sanguinem & carnem tam
indigne habitam ostendet, quem in statu
peccati in Eucharistia ille recepit? Quomodo
illos prosequetur Angeli? quam vindictam
deposcet? *Qui enim manducat indigne, iudicium
sibi manducat, &c.* Quam ergo præparatio-
nem afferre par est, quo metu & formidine
accedere, ne forte irreuerenter & præsum-
ptuose se ad illius receptionem ingerat.

Præclarum vero illud, quod huc spectans
in Salomonicis Proverbijis legere est, dum à
Principibus inuitato præcepta conuiuialia
præscribit, *Quando sederis, & comedas cum
Principe, diligenter attende quæ sunt appositæ an-
te faciem tuam, & statue cultrum in gutture tuo.*
Quem locum D. Hieronym. exponens, ait, *Hieronym.
Allegoria.* omnia hæc allegorice dicta esse, & per gut-
tur loquelam ac sermonem denotari, quod
guttur vocis sit organum, per cultrum vero
discretionem ac prudentiam. Tunc vero cul-
trum in gutture statui, quando qui diligen-
ter diuina eloquia meditatur, discrete & pru-
denter eloquitur: Cogitate vero, quo in sta-
tu constitutus sit ille, quem inimicus fauci-
bus premit, & sicam gutturi imponit; an non
tunc semimortuos oculos ad sustollit, mem-
bris tremis, sanguis illi intra venas conge-
scit? an non genibus in terram prostratis, &
corde ad Deum conuerso misericordiam &
delictorum veniam postulat? talis omnino
sit homo, tum quoad corpus, tum quoad ani-
mam, quando ad Sacramentum hoc, quod
mensa est Regis Regum & Domini domi-
nantium, accedit, adeo submisit se modeste-
que gerat necesse est, ac si cultrum gutturi
infixum, & mortem præ oculis haberet, quod
iudicium sibi manducet, qui sumit indi-
gne.

Non erit abs re Prodigij Euangelici histo-
riam huc trahere: Lurco hic & ganeo cum do-
mo paterna egressus ad extremam necessita-
tem reductus esset, & cum grauissima rerum
penuria conflictaret, ait intra se. Quoniam
mercenarii in domo patris mei abundant
panibus, & ego miser & inops hic fame
pereo? Surgam, vitam hanc inopem pero-
sus, & ibo ad patrem, & dicam ei dolere ta-
ctus intrinsecus, *Pater, peccaui in cœlum & co-
ram te, & iam nunc sum dignus vocari filius tuus.*
Peccato egressus, interno tactus dolore
præteritorum delictorum pœnitundine ange-
batur, & futura se vitaturum spondebat, ac
præsentia pertæsus, panem gaudij consolati-
onisque in domo paterna comedere summo-
pere desiderabat. Huiusmodi etiã pœnitentia,
animi compunctione, dolore cordis, cla-
more vocis ad cœlos usque penetrantis, & la-
chrymarum effusione, benedictionis omnes

Qq 2

panca

panem in Ecclesia, quæ domus Patris nostri cœlestis, sumere debemus, & secus qui faxit, Sacramento hoc abutitur, & salutem in extremum discrimen adducit.

Num. 5.

In Numeris lex est, qua ad mariti zelotypi expectationem mulier suspecta efficacem quandam, magnarumque virium aquam bibere iubebatur, quæ execrationis aqua dicebatur; si mulier falso delata & ab omni suspitione adulterii aliena esset, nullû ei aqua detrimentum afferebat, si vero illi cito concubitu thalamum maritalem commaculasset, in ipso loco emoriebatur, & morte repentina suam coram omnibus infamiam restabat. Verba legis hæc sunt: *Et sic potum det mulieri aquas amarissimas, quas cum biberit, si polluta est, & contempro viro adulterii rea; pertransibunt eam aqua maledictionis, & inflato ventre computrescet femur.* Eiusdem efficaciam, cuius olim aqua hæc, hodie est Sacramentum Eucharisticum; quicumque enim sanguinem Domini bibit, & iustus est, sincerus, innocens, & nullo flagitio maculatus, meritum sibi & gratiam bibit: at si reus est, & in peccati statu versetur, mortem, ruinam damnationemque sibi accersit, & eandem cum Iuda sacrilego sortem subit; qui postquam Sacramentum hoc in statu damnationis receperat, postmodum exagitante eum conscientia, & in cœlo iam iudicatus, crepuit medius, cum ex arbore se suspendisset.

Indigne
communi-
cans Iudæ
similis.

Exod. 16.

Manna in Exodo in coriandri speciem descendisse scribitur, *Quod erat quasi semen coriandri album.* Berchorius mysterium hoc indagans, ait, semen hoc salutare esse, & capitis sanitati conducere, & cerebrum corroborare; at si canes ipsum contingat edere, rabidos reddi, & illis in mortem verti & exitium, quod natura ad hominis vitam salutemque produxerat. Ita se quoque res in hoc Sacramento habet, quod propterea in Apocalypsi manna dicitur absconditum, quod istos pascit & viuificet, damnationem vero, mortem, & interitum eanibus, id est, peccatoribus adferat. Idcirco Dominus in Evangelio ait, *Nolite sancti dare canibus.* Huius occasione Optarus Mileuitanus de Wandalorum persecutione loquens, deque calamitatibus, quas Africanis Ecclesiis intrulissent, sacrilegos hos-

Libr. 1.

ce hæreticos sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum canibus obieciße scribit, sed ipsos quamprimum in rabiem actos, in dominos irruisse, & confestim in frustra discerptos deuorasse; digna tam enormi flagitio castigatio, & peccato respondens animaduersio.

Tradunt leenam, cum à tigride imprægnata est, ad leonem accedere non audere, nisi se prius abluerit, & pro posse suo purificari, ne tigridis odorem sentiens leo in comparem adulterii ream insurgat & frustratim discerpat: Ita quoque animam, quæ furore ac feritate tigridi persimilis est, quæque cum peccato communicauit, se par est aquis confessionis abluere, & pœnitentia purgare, priusquam ad Sacramentum hoc, in quo sponsus illius continetur, accedat, ne eam velut adulteram habens, & ne odorem peccati, inimici sui iuratißimi sentiens illam disperdat, damnet & in exitum pertrahat; hic enim iusti & innocentes vitam, peccatores mortem & æternam damnationem reperiunt.

Leena na-
tura.

Nihil magis deplorandum, nihil immanius & insolentius, Auditores, quam ibi mortem inuenire, vbi vita & salus inuenienda esset. An non miserum & infelix hinc peccatores arma mutuari, quibus se iugulent & offendant, vnde coronas ad regnandum peti oporteret. Veruit olim Deus, ne hœdus in lacte materno coqueretur, *Non coques hœdum in lacte matris sue, &c.* Quid refert Domine, hœdulne in lacte materno, an alio liquore coquatur? Sed ratio est, quod quamdiu hœdus vbera materna trahit, lac illi vitam conferat, in illo vero eundem coquere, immane foret & crudele, si scilicet ipsum viuificans iam mortis fieret occasio. In Sacramento hoc dulce ac sapidum illud lac reperitur, quo animæ nutriuntur; quo respiciebat sponsa, cum dilecto suo diceret, *Me'iora sunt vbera tua vino, &c.* Et crudele foret & immane inde mortem & damnationem trahere, vnde salus & vita speranda foret.

Exod. 23.

Cant. 1.

Non permittebant Ægyptii, vt Sacerdotes sui, & imprimis Cereris fabas comederent, quod & legibus cautum erat; huius legis hæc ratio erat, quod fabas diis infernalibus

Sacrificuli
Cereris fa-
bas non co-
medebant
& ma-

Fabæ signa & manibus sacras putarent, quia dum fabæ mortis & lachrymarum. florent, nigras quasdam pelliculas habent, quas veteres vel lachrymarum & mortis symbola habebant. Nihil interesse putabant, si sacrificuli Jouis, Martis, Saturni, Mercurij, aliorumq; deorum hæc legumina comederent; sed Ceteris Sacerdotes sub pœna mortis fabas comedere nefas erat: cuius rei hæc erat ratio, quod Ceres granum reperisset, è quo panis conficitur, qui que vitam hominum sustentat: & indecens penitus foret & ineptum, illos qui deæ panis largitrici ministrabant, qui vitam hominibus confert, panem mortis comedere, & vitæ cibum in cibum mortis mutari. Dicite mihi Christiani, quid magis deplorandum sit, quam cum Christus panem vitæ nobis dederit, peccata nostra & indispositionem in mortis & damnationis æternæ cibum illum conuer-
ti?

Indigne communi-
cans seipsū
morti tra-
dit.
2. Reg. 13.
1. Mach. 13.
Sueton.
O rem nouam & penitus inauditam! Pec-
cator indigne ad sanctam hanc mensam ac-
cedens sibi ipsi mortem adfert, ecquæ cæci-
tas, ecquæ dementia? ad conuiuium acce-
dit, vt mortem inueniat. Plures leguntur in
conuiuiis occisi, vt Ammon Davidis filius,
qui inter epulas à fratre Absolomo interfe-
ctus est: Simon Sacerdos à Ptolomæo ad e-
pulas inuitatus cum duobus filiis vitam a-
misiit nefarie obruncatus. Vespasianus Im-
perator eum Romanorum aliquot suspectos
haberet, ad conuiuium illos inuitauit, quos
deinde per sicarios interimi iussit: at nemo
vidit vel audiuit vnquam, quemquam adeo
stupidum & vecordem fuisse, vt ad epulas
inuitatus suis mortem manibus sumperit,
aut calicem veneno, aut toxico refertum si-
bi dari, vel gladium ad iugulum sibi præsci-
dendum postularit. Hoc tamen facit is, qui
indigne communicat, qui sui ipsius est inter-
emptor, suis manibus cibum capit, mortem,
qui sit allaturus, & calicem bibit, venenum,
qui continet, quod bibitum ad imas cordis
fibras penetrabit, & vitam auferet, *iudicium
sibi manduca, &c.*

Vos vero Catholici malum hoc fugite,
honorem hunc ne detrectetis, magna cum
reuerentia Sacramentum hoc recipite, &
cogitate, si pij illi viri, qui Christum iam

mortuum sepulturae mandarunt, non nisi
in sindone munda illum inuoluere volue-
runt: an non idem corpus, sed viuens, arti-
matum, & penitus diuinum in corde puris-
simo collocari, & in animam nitidissimam
recidi par sit? Sed facinus illum recipite, cum
sæpe vos Deo reconciliet, benedictioni-
busque repleat recipientes, libere proinde ad
cibum accedite, qui tam libere vobis offer-
tur.

Mala mundum prementia referens Sapi-
ens ait: *Est & aliud malum, quod vidi sub sole,
& quidem frequens apud homines, vir cui Deus
dedit diuitias, & substantiam, & honorem, nec
tribuit ei potestatem Deus, vt comedat ex eo.*
Malum certe est, & quidem frequentissi-
mum; habere substantiam illam cœlestem,
diuitias hæc possidere, & huius honoris
participem factum esse, corpus nimirum
Dei filij in cibum nactum esse; & ipsum nol-
le aut posse accipere. Hoc est Tantulum esse,
& medias inter epulas & flumina fame siti-
emori.

Eia agite, sapius eundem gustate, ac
Deum illum clementissimum, qui hunc vo-
bis elargitus est, infinitis gratiarum actio-
nibus prosequimini. Cum grauissima Sama-
riam rerum penuria premeret, quæ hostili
septa erat exercitu, mulier quædam stimu-
lante fame regem accessit, dicens, *Salua me* 4. Reg. 6.
Domine, mi Rex; atque ita cibum à rege ad
vitæ conseruationem postulabat. Et spectat
sane ad cordatum sapientemque regem suo-
rum vitæ subditorum prospicere. ideo qui-
dam in regem apud Esaiam electus, hæc
verbis hunc à se honorem propulsauit, se-
sequæ munere iudicauit indignum: *Non sum* Esai. 3.
medicus, in domo mea non nisi panis nec vesti-
mentum. Quasi diceret, Rex esse nequeo, *Regis est*
quod subditos curare nequeam, & domi-
cum inopia confictet. Sed ad Christum in
extrema necessitate confugiendum, ab illo
panis ad vitam necessarius est postulandus,
ipse enim verus est medicus & in domo il-
lius cœlestis panis reperitur.

Accedit igitur Christiani, sine meru, au-
dacter, libere, neminem pudeat, sed reueren-
ter tamen, nec temere: non enim amplius in
tubo ardenti æstuantique conspicitur, vt
olim

Exod. 3.

olim Moyſi apparuit; non eſt amplius Deus ille ultionum, zelotes, exercens ſupplicia in quartam uſque generationem, ſed, qui facit miſericordiam, & gratiam nullo non tempore elargitur; non eſt amplius leo rugiens, omnibus hominibus timorem incuriens, ſed leo mel & nect̄ar faucibus præferens; ad illum igitur properate, *gufate & videte*. Dulcedinem Sacramenti *gufate*, & magnitudinem *videte*: *gufate* panem hunc vitæ, & *videte* mirabilia; *gufate* verum Chriſti corpus, & ſolas *videte* ſpecies; *gufate* quis qualis ve hic ei bus detur, ac *videte* quænam hic ſit diſpoſitio neceſſaria.

3. Reg. 6.

Quis porro norit, Saluator mundi, quanta hæc eſſe debeat? Si enim Salomon ſeptennium in templo ſuo ædificando impendit, cui ſolæ legis tabulæ inferendæ erant; quantum temporis in conſcientia præparanda neceſſarium, in quam legis ipſe author admitrendus? Si centum Noachus annos in arca compingenda, in qua ſe cum ſuis à diluuij violentia tueretur, conſumpſit; quot dies, quot menſes; quot denique annos in anima præparanda impendi oportet, vt illam verus Noë ingrediatur, quo illam à mortis damnationis, ue perpetuæ diluuij tueatur ac ſoſpitet? Manna Sacramenti huius figura non niſi in aurea vna in tabernaculo aſſeruabatur; quo demonſtratur, Sacramentum hoc, verum piorum manna non niſi in anima per charitatem, humilitatem, modèſtiam, aliasque virtutes neceſſarias deaurata & inſignita recipi debere. Tu vero animarum noſtratum Saluator gratiam præſta; hoc modo illas vt diſponamus, vt non niſi amoris diuini aurum in corde, non niſi puritatis aurum in cogitationibus, non niſi aurum modèſtiæ & humilitatis in verbis, non niſi virtutum, pietatisque in operibus, aurum denique ubique & in omnibus reſplendeat, vt digne te recipiendo, mortem nobis inde non afferamus, vnde vitæ obtinendæ & beatitudinis ad eundæ ſpem & occaſionem accipere par erit, ad quam nos Pater, & Filius, & Spiritus S. perducere dignentur, Amen.

Exod. 16.

olim Moyſi apparuit; non eſt amplius Deus ille ultionum, zelotes, exercens ſupplicia in quartam uſque generationem, ſed, qui facit miſericordiam, & gratiam nullo non tempore elargitur; non eſt amplius leo rugiens, omnibus hominibus timorem incuriens, ſed leo mel & nect̄ar faucibus præferens; ad illum igitur properate, *gufate & videte*. Dulcedinem Sacramenti *gufate*, & magnitudinem *videte*: *gufate* panem hunc vitæ, & *videte* mirabilia; *gufate* verum Chriſti corpus, & ſolas *videte* ſpecies; *gufate* quis qualis ve hic ei bus detur, ac *videte* quænam hic ſit diſpoſitio neceſſaria.

CONCIO OCTAVA

INFRA OCTAVAM VEN. SACRAMENTI.

OCTAVVM MIRABILE.

De admirabili Miſſæ ſacrificio.

Partitio.

1. Quod in vna Euchariftia ſit & ſacrificium & Sacramentum.
2. Miſſæ officium eſſe vere ſacrificium, probatur figuris Vet. Teſtam.
3. Probatur rationibus.
4. Ratio vna oratoria, ex more Dei, ex paruis initiis ad perfectionem aſcendentis.
5. Idem docetur ex Nouo Teſtam. Scripturis & rationibus.
6. SS. Patrum conſenſus & vſus idem euincunt.

Memoriam fecit mirabilium ſuorum miſericors & miſerator Dominus, eſcam deſcendi timentibus ſe. Plal. 110.

FIGVRA.

Quemadmodum pridie quam Hebræi *Exod. 12.* Ægyptiaca ſeruitute eximerentur, & libertate donarentur, decreuit Deus, vt ſacrificium agni Paſchalis quotannis ad perpetuam liberationis huius memoriam perageretur, quod ſacrificium cum ipſa Synagoga tandem exſtinctum eſt, & quamdiu illa ſtetit, tamdiu quoque in vſu apud Judæos fuit. Ita pridie quam veros Dei filios e captiuitate ſatanica, quam illa velut Iſraelitarum præſignabat, educeret, magnum hoc & auguſtum Miſſæ ſacrificium inſtituit, in quo verus agnus immaculatus Deo Patri offertur, ac ſimul decretum, vt in perpetuas generationes uſque ipſum permaneret, dum ait: *Hoc facite in mei commemoracionem*. Id eſt, Idem offerre ſacrificium, eundem offerre